

Niels Peder Kristensen

2. MARTS 1943 – 6. DECEMBER 2014

AF HENRIK ENGHOFF

PERSONALIA

Forældre: Skolelærer Ellen Christine Kristensen (født Nielsen) og professor Thorkil Kristensen, senere finansminister ("Thorkil Livrem") og generalsekretær for OECD. Gift med zoolog Else Steenstrup. To døtre: Mette og Hanne. Et antal børnebørn.

UDDANNELSE

Studerede biologi ved Københavns Universitet fra 1961. I lære hos Howard Hinton, Bristol, 1966-1967. Mag. scient. 1968. På 'efteruddannelse' hos Jean Chaudonneret, Dijon, 1970. Dr. scient. 1984.

ANSÆTTELSE

Ansæt som amanuensis ved Zoologisk Museums entomologiske afdeling umiddelbart efter magistergraden i 1968. Lektor 1972. Professor i entomologi 1995.

LEDELSES- OG RÅDSARBEJDE

Niels Peder Kristensen var levende engageret i universitets- og forskningspolitik. I forskellige perioder deltog han i ledelsen af Zoologisk Museum, senere Statens Naturhistoriske Museum, bl.a. som museumsbestyrer i perioden 1986-1989. Han var et aktivt medlem af Videnskabernes Selskab, hvor han blev indvalgt i 1988.

FORSKNINGFELT

Entomologi, læren om insekter. Et par mindre afhandlinger om cikader, men var ellers fokuseret på sommerfugle, især deres anatomi og udviklingshistorie, og insekternes udviklingshistorie generelt.

Mange væsentlige, langtidsholdbare arbejder inden for begge felter, i alt blev det til 163 afhandlinger, bøger og bogkapitler, spændende fra små meddelelser om enkelte arter til monumentale 'mursten'. Her skal kun fremhæves lærebogen "Systematisk entomologi" fra 1970 (læst til laser af talrige biologistuderende), artiklen "The phylogeny of hexapod 'orders'. A critical review of recent accounts" fra 1975 (her anvendte han den dengang kontroversielle, men nu alment anerkendte kladistiske metode til at udrede slægtskabsforhold), doktordisputatsen "Studies on the morphology and systematics of primitive Lepidoptera" fra 1984 (en syntese af flere særdeles grundige morfologiske studier over primitive sommerfugle) og Science-artiklen K.-D. Klass, O. Zompro, N. P. Kristensen & J. Adis, 2002. "Mantophasmatodea: a new insect order with extant members in the Afrotropics" (her blev den første nyopdagede insektorden siden 1914 beskrevet).

Nok så vigtige som disse afhandlinger er de store sammenfattende værker som Niels Peder Kristensen påtog sig redigeringen af:

Kristensen, N.P. (ed.): Lepidoptera: Moths and butterflies. Handbuch der Zoologie/ Handbook of Zoology. Bind 1 1999. Bind 2 2003. Et i sandhed monumentalt værk, med snesevis af forfattere. Niels Peder Kristensen er (med)forfatter til 17 kapitler. J. Böcher, N. P. Kristensen, T. Pape & L. Vilhelmsen (eds.) 2015: The Greenland entomofauna. An identification manual of insects, spiders and their allies. Niels Peder Kristensen (med)forfatter til 6 kapitler.

Begge disse, især Handbuch, tærede voldsomt på Niels Peder Kristensens kræfter. Grønlandsbogen måtte han have hjælp til til sidst, og han nåede ikke at se den

færdigtrykt, men han nåede dog at kommentere de første korrekturversioner.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Der stod kolossal respekt om Niels Peder Kristensen i museums- og entomologkredse over hele verden, og han blev ofte bedt om at deltage i forskellige rådgivende organer, herunder Wissenschaftlicher Beirat ved Zoologisches Forschungsinstitut und Museum Alexander König i Bonn 1991-1998 og ved Museum für Naturkunde i Berlin 1999-2002.

Han var præsident for Societas Europaea Lepidopterologica 1998-2007.

Det var medvirkende til den internationale respekt, at han kunne begå sig på både engelsk, tysk og fransk, hvilket allerede i hans generation var usædvanligt.

PERSONLIGHED

Som forsker og person kan man karakterisere Niels Peder Kristensen ved nogle stikord: Grundig, velovervejet, særdeles velformuleret, ærlig.

Når han udtalte sig, kunne man være sikker på, at det ikke bare var ”løse skud fra hoften”, og det var lige meget, om det drejede sig om en detalje i insekternes anatomi eller om måden, han syntes museet skulle ledes på.

Han var en mand med meninger, og han var ikke bleg for at ytre dem, selv om de i nogle tilfælde gik mod strømmen. Han havde nogle gange ganske skarpe meninger om museets og universitetets ledelse og udvikling. Man kunne være uenig med ham, men fordi det var ham, der havde den mening, måtte man selv tænke efter mange gange, før man besluttede sig til at forblive uenig – eller til at skifte mening.

Det kunne lyde som en noget tør person, men intet kunne være mere forkert. Niels Peder Kristensen havde en særdeles veludviklet sans for humor, og han var yderst kreativ på det verbale område. Mange entomologer vil mindes hans personlige udgave af ”Peters Jul”, kaldet ”Niels Peders Jul” som han gerne deklamerede ved museale julefrokoster, og han producerede talrige digte til jubilæer, eksamensfejring osv.

Niels Peder Kristensen vil blive husket af sine nærmeste som en klog og rar person.

Hans videnskabelige arbejder vil blive husket og brugt mange år frem – den type forskning, han bedrev, er nemlig ikke af døgnfluekarakter, selv om den drejer sig om insekter.

Og fordi hans arbejdsfelt var systematisk biologi, og han var kurator for Zoologisk Museums sommerfuglesamling, vil hans navn også leve videre i de insekter, der er opkaldt efter ham: Sommerfuglene *Elachista nielspederi* og *Sabatinca kristenseni*, cikaden *Webbolidia kristenseni*, snyltehvepsen *Orussobaius nielspederi* og sågar en hel familie af fossile sommerfugle, *Mesokristenseniidae*

Lad mig slutte med at vise en af disse arter, *Sabatinca kristenseni*, en lille, men smuk sommerfugl fra Ny Kaledonien.

Æret være Niels Peder Kristensens minde!

SABATINCA KRISTENSENI